

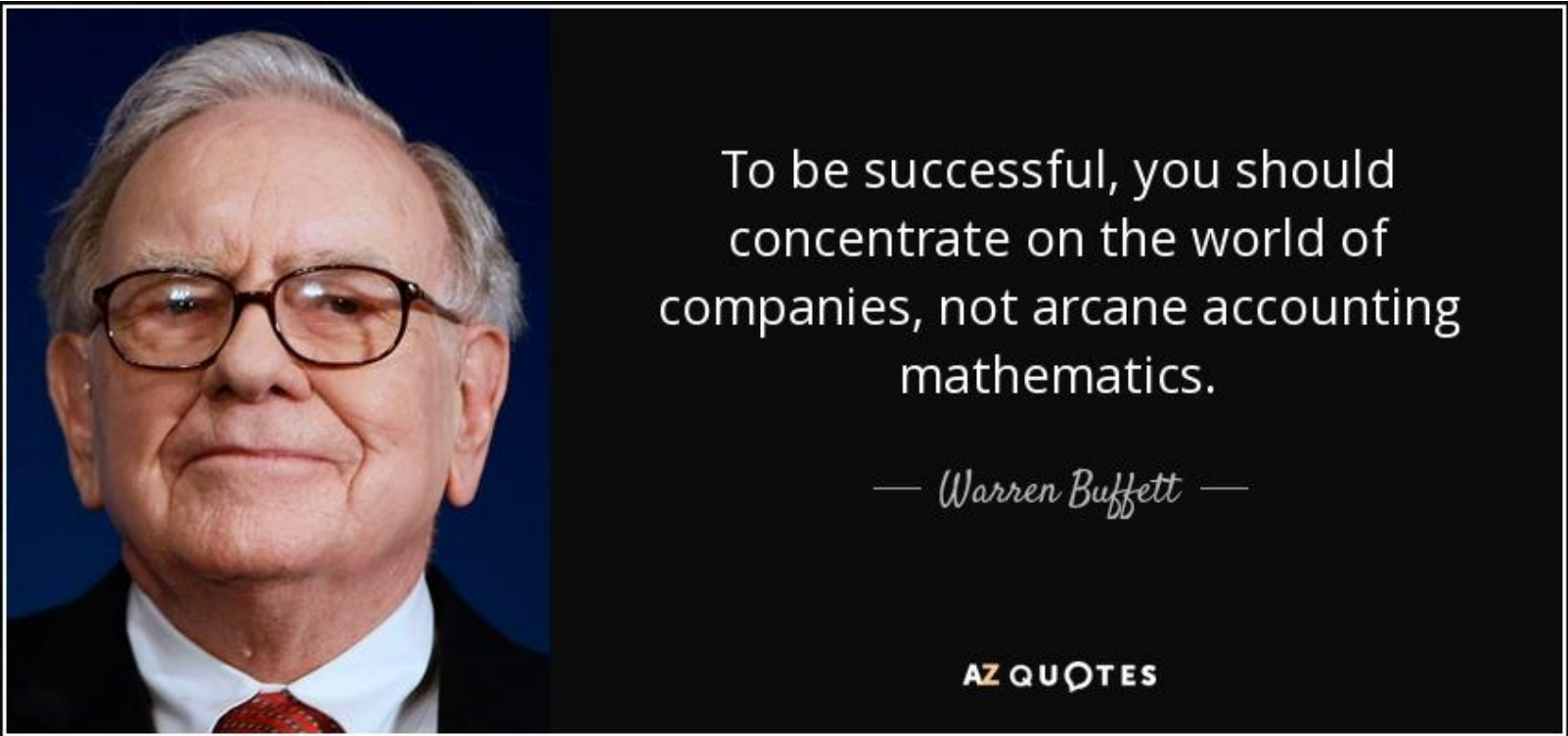

Finanční management

/třetí hodina/

Ing. Mgr. Milan Sedláček, Ph.D.

Cíl dnešního setkání

Výchozí pozice:

- Známe podstatu jednotlivých dokumentů účetní závěrky (rozhava, výsledovka, výkaz CF, příloha)
- Známe souvislosti mezi těmito dokumenty
- Známe základní nástroje finanční analýza
- Víme jak zjistit, co finanční ukazatele říkají

Cíle pro dnešek:

- Znat souvislosti finanční nástrojů
- Uvědomit si souvislosti finančních ukazatelů a reálného světa (schopnost věci řídit)

Program dne

1. Opakování
2. Soustavy finančních ukazatelů
3. Alternativní náklady
4. Ekonomická přidaná hodnota

Program dne

1. Opakování
2. Soustavy finančních ukazatelů
3. Alternativní náklady
4. Ekonomická přidaná hodnota

Program dne

1. Opakování
2. Soustavy finančních ukazatelů
  - a) Pyramidové rozklady
3. Alternativní náklady
4. Ekonomická přidaná hodnota

Soustavy ukazatelů (str. 181 – 268)

- Komparace (byť většího počtu) jednotlivých ukazatelů bez vzájemné logické vazby poskytuje celkový obraz avšak bez možnosti analýzy souvislostí a příčin, proto:

Soustavy ukazatelů

= již známé (poměrové) ukazatele se sdružují dle určité logiky, aby vytvořili novou vypovídací hodnotu

- Pyramidové
- Paralelní (bonitní a bankrotní modely)

Pyramidové soustavy (182 – 201)

= vrcholový (souhrnný) ukazatel je postupnými matematickými kroky rozložen na dílčí ukazatele

Velmi cenný nástroj při:

- hledání příčinných souvislostí
- hledání časových souvislostí
- vysvětlování souvislostí osobám bez ekonomické odbornosti

Nejznámější pyramidový rozklad: **Du Pont rozklad rentability**

Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

(pojmenování po společnosti Du Pont de Nemours, která tento rozklad poprvé využila)

- Vrcholovým ukazatelem je ROE

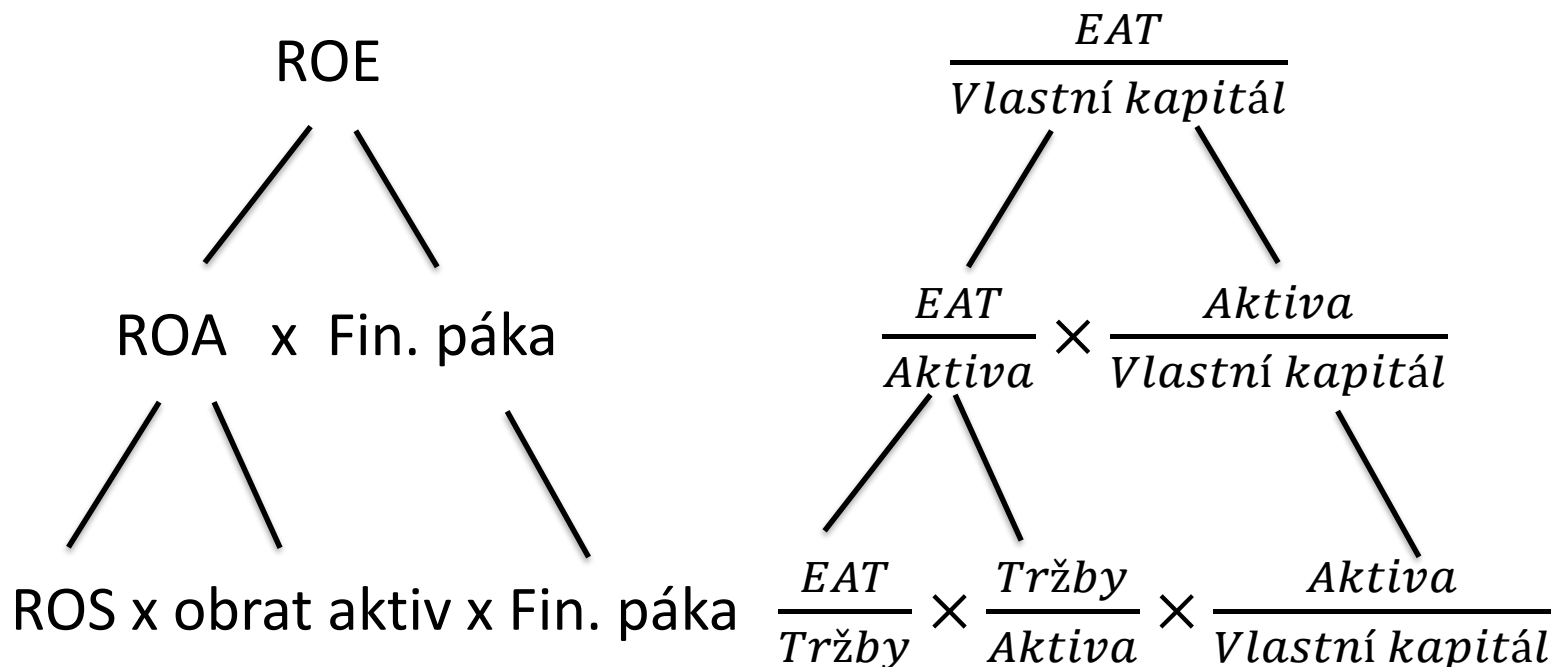
ROE

$$\frac{EAT}{Vlastní kapitál}$$

ROA x Fin. páka

$$\frac{EAT}{Aktiva} \times \frac{Aktiva}{Vlastní kapitál}$$

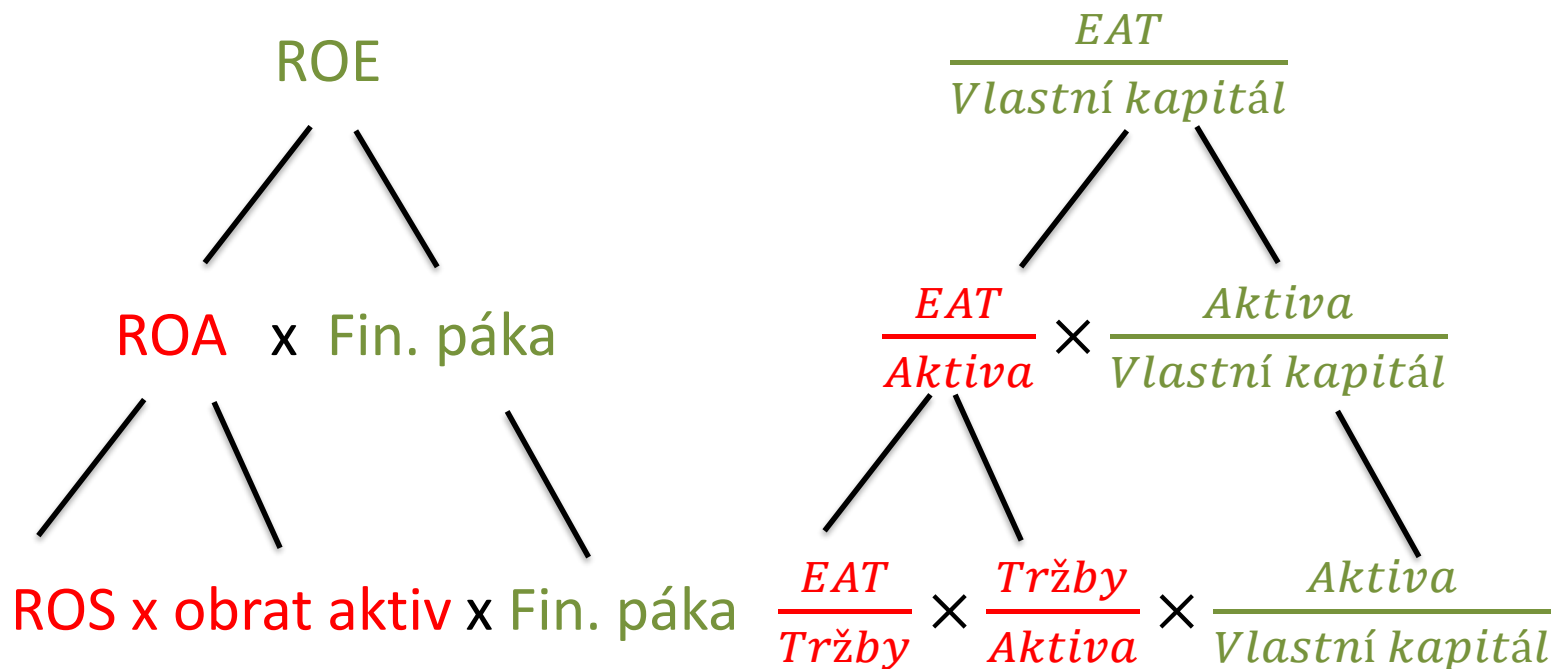
Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

Tzv. „Du Pont rovnice“:

$$ROA = \frac{Z}{T} \times \frac{T}{A}$$

Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

První stupeň

Druhý stupeň

Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

Pointa prvního stupně? (Du Pont rovnice)

$$\text{ROA} = \frac{Z}{T} \times \frac{T}{A}$$

Generické strategie !

- Definoval M. Porter v roce 1970, stále velmi platné

strategie odlišení se x strategie nízkých nákladů

Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

Pointa druhého stupně?

$$\text{ROE} = \text{ROA} \times \text{finanční páka}$$

Optimální úroveň zadlužení !

- Viz slide o finanční páce a indexu finanční páky

Du Pont rozklad rentability (184 - 188)

Pointa celé pyramidy?

Viz str. 188

(pozn. aditivní vs. multiplikatívni vazba)

1) Dostat se k dále již nedělitelné vstupní veličině (absolutní hodnotě)

2) Dostat se k příčině !

(viz následující slidy – faktorová, citlivostní analýza)

Rozšířený Du Pont rozklad (188 - 191)

Proč je třeba rozšířený Du Pont?

$$ROA = \frac{EAT}{Aktiva} ??$$

Tedy:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} \rightarrow \times \frac{A}{A} \rightarrow \frac{EAT}{A} \times \frac{A}{VK} \rightarrow \times \frac{EBT}{EBT} \times \frac{EBIT}{EBIT} \rightarrow$$

$$\frac{EBIT}{A} \times \frac{A}{VK} \times \frac{EAT}{EBT} \times \frac{EBT}{EBIT}$$

$$\frac{EBIT}{T} \times \frac{T}{A} \times \frac{A}{VK} \times \frac{EAT}{EBT} \times \frac{EBT}{EBIT}$$

Daňová redukce zisku

Úroková redukce zisku

Rozšířený Du Pont rozklad (188 - 191)

PŘÍKLAD

Sestavit rozšířený pyramidový rozklad Du Pont společnosti VYTEX
za roky 2009 a 2010...

...a zjistit o čem vypovídají hodnoty ukazatelů pyramidového
rozkladu.

Du Pont – faktorová analýza (193 - 201)

= přesně vyčíslí, který faktor má na vývoj vrcholového ukazatele největší vliv

- Lze vypočítat pouze v případě existence multiplikačních vazeb! (str. 188)
- Na následujících stranách příklad faktorové analýzy rozšířeného Du Pont rozkladu – tímto postupem lze analyzovat právě tento rozšířený základ (další stupně s aditivními vazbami je nutné analyzovat jinými metodami)

Du Pont – faktorová analýza (193 - 201)

	ROS	OA	FP	DR	ÚR	ROE
2008	9,06	1,595	1,85	0,852	0,9481	21,67
2009	10,81	1,684	1,99	0,788	0,9796	28,04
2009 - 2008	+ 1,75	+ 0,089	+ 0,13	- 0,064	+ 0,0315	+ 6,37
2009 / 2008	1,1931	1,0619	1,0697	0,9242	1,0332	1,2941
2009 / 2008 (%)	119%	106 %	106 %	92 %	103 %	129 %

- Jednotlivé sloupce se počítají odděleně, mezi hodnotami není patrný jasný vztah vůči vrcholovému ukazateli v posledním sloupci – proto viz následující snímek

Du Pont – faktorová analýza (193 - 201)

	ROS	OA	FP	DR	ÚR	ROE
Index x (09/08)	1,19313	1,06187	1,06969	0,09241	1,03322	1,29409
Log Indexu						
Log Indexu ROE						
Log ind x /log ind ROE						
Log / log x 6,37						
Log / log x 29,41						

Du Pont – faktorová analýza

PŘÍKLAD

Sestavit faktorovou analýzu rozšířeného pyramidového rozkladu Du Pont společnosti VYTEX za roky 2009 a 2010...

...a zjistit o čem vypovídají hodnoty ukazatelů pyramidového rozkladu.

Du Pont – faktorová analýza (193 - 201)

Faktorová analýza nemusí končit u širšího rozkladu ROE (viz 2. úroveň na str. 188), ale naopak může zahrnout veškeré položky pyramidového rozkladu – tím se jasně odkryjí příčiny změny vrcholového ukazatele!

Jednotlivé vstupy pak lze detailně analyzovat, komparovat a následně ovlivňovat.

Např. velikost mzdových nákladů komparovat dle [ISPV](#) apod.

Du Pont – citlivostní analýza

= slouží ke zjištění citlivosti vrcholového ukazatele na změny jednotlivých dílčích ukazatelů

Zatímco faktorová analýza počítá s historickými daty a citlivostní analýza je využívána na modelování možných budoucích scénářů

→ ke kterým je následně směřováno či naopak, kterým se snažíme zabránit

Má význam pouze v případě existence aditivních vazeb! (str. 188)

Du Pont – citlivostní analýza

PŘÍKLAD

Sestavit model citlivostní analýzy pyramidového rozkladu
Du Pont společnosti VYTEX za roky 2009 a 2010...

...a zjistit o čem vypovídají hodnoty ukazatelů pyramidového
rozkladu.

Program dne

1. Opakování
2. Soustavy finančních ukazatelů
3. Alternativní náklady
4. Ekonomická přidaná hodnota

Alternativní náklady

- Definují rozdíl mezi účetním a ekonomickým ziskem (příklad s úročením běžného účtu)

$$EZ = ÚZ - \text{alternativní náklady}$$

- Nezáleží pouze na tom, kolik jsme vydělali, ale také na tom, kolik jsme při daném riziku vydělat mohli
- ... vydělat mohli $\rightarrow$ kolik mají aktiva vydělat $\rightarrow$ dvojitý pohled na podniku ($A = P$) $\rightarrow$ kolik stojí kapitál? $\rightarrow$ WACC

$$\text{Alternativní náklady} = \text{WACC} \times \text{suma pasiv}$$

Alternativní náklady (307)

$$WACC = r_{CK} \times (1 - d) \times \frac{CK_{\acute{u}}}{P} + r_{VK} \times \frac{VK}{P}$$

WACC	...	weighted average cost of capital
R_{ck}	...	průměrná úroková míra podniku
D	...	daňová sazba
$CK_{\acute{u}}$	...	úročný cizí kapitál
P	...	suma pasiv
R_{vk}	...	výnosová míra vlastního kapitálu
VK	...	vlastní kapitál

Alternativní náklady = WACC x suma pasiv

CAPM (307)

(capital asset pricing model, model oceňování kapitálových aktiv)

$$r_{CK} = r_f + \beta \times (r_m - r_f)$$

R_{ck}	...	průměrná úroková míra podniku
R_f	...	bezriziková míra výnosu
β	...	tržní riziko
$(r_m - r_f)$	...	tržní riziková prémie

CAPM (307)

r_f ... Bezriziková sazba
= výnos desetiletých státních dluhopisů

http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=375&p_strid=AEBA&p_lang=CS

β ... Tržní riziko

$$\beta = 1 + OR + FR$$

CAPM – tržní riziko

β ... Tržní riziko

$$\beta = 1 + OR + FR$$

OR ... Obchodní riziko (citlivost provozních zisků na změny základních národohospodářských ukazatelů jako je HDP, inflace apod.)

FR ... Finanční riziko (riziko v důsledku zadlužení podniku)

CAPM – obchodní riziko

Třída systematického obchodního rizika	Riziková úprava β (OR)
1	-0,50
2	-0,25
3	0
4	+ 0,25
5	+ 0,50

Třída bude vyšší (vyšší riziková úprava) když :

- Zbytnější statky (zájem o produkty klesá dle hospodářského cyklu)
- Vyšší podíl fixních nákladů v podniku
- U menších podniků
- U méně diverzifikované produkce
- ...

CAPM – finanční riziko

Zadlužení podniku (A / VK)	Riziková úprava β (FR)
0 %	- 0,2
20 %	- 0,1
40 %	0,0
60 %	+ 0,1
80 %	+ 0,2
100 %	+ 0,3
120 %	+ 0,4
140 %	+ 0,5

Riziková úprava bude vyšší v případě vyššího zadlužení (respektive je snižována v případě zadlužení pod 40 %)

CAPM – tržní riziková prémie

$(r_m - r_f)$ ... Tržní riziková prémie

Rating ČR dle agentury Standard & Poor's	Celková prémie za riziko (základ = 5,5%)
AA -	6,75 %
A	7,00 %
A -	7,20 %
BBB+	7,45 %
BBB	7,75 %

https://www.cnb.cz/en/about_cnb/international_relations/rating/

CAPM (307)

(capital asset pricing model, model oceňování kapitálových aktiv)

$$r_{CK} = r_f + \beta \times (r_m - r_f)$$

PRO:

- Rozšířený model
- Využívaný v různých disciplínách

PROTI:

- Vychází majoritně z vnějších podmínek podniku
- Diskutabilní stanovení hodnot

Stavebnicový model

$$WACC = r_f + r_{LA} + r_{podnikatelské} + r_{FinStab}$$

<http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52578/59848/631521/priloha002.pdf>

r_f ...   Bezriziková sazba
= výnos desetiletých státních dluhopisů

http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=375&p_strid=AEBA&p_lang=CS

Stavebnicový model

r_{LA} ... Riziková přírážka za velikost podniku
= navázána na velikost úplatných zdrojů (UZ), tedy součet vlastního kapitálu, bankovních úvěrů a dluhopisů.

$$UZ \leq 100 \text{ mil. Kč} \quad \rightarrow \quad r_{LA} = 5,00\%$$

$$UZ \geq 3 \text{ mld. Kč} \quad \rightarrow \quad r_{LA} = 0,00\%$$

$$100 \text{ mil. Kč} < UZ < 3 \text{ mld. Kč} \quad \rightarrow \quad r_{LA} = \frac{(3 - UZ)^2}{168,2}$$

, přičemž UZ jsou dosazeny v mld. Kč.

Stavebnicový model

$r_{\text{podnikatelské}}$ ... riziková přírážka za podnikatelské riziko podniku
= navázána na ukazatel produkční síly (EBIT/Aktiva)

$$\frac{EBIT}{A} > \frac{UZ \times \acute{u}}{A} \quad \rightarrow \quad r_{\text{pod}} = \text{min.}$$

<http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52578/59848/631521/priloha002.pdf>

$$\frac{EBIT}{A} < 0 \quad \rightarrow \quad r_{\text{pod}} = 10 \%$$

$$0 < \frac{EBIT}{A} < \frac{UZ \times \acute{u}}{A} \quad \rightarrow \quad r_{\text{pod}} = \frac{\left(\frac{UZ \times \acute{u}}{A} - \frac{EBIT}{A}\right)^2}{\left(\frac{UZ \times \acute{u}}{A}\right)^2} \times 0,1$$

Stavebnicový model

$r_{finstab}$ ... charakterizuje vztahy životnosti aktiv a pasiv
= navázána na likviditu L3

$$\frac{OA}{krátkodob.závazky+krátkodob.úvěry} \leq 1,0 \quad \rightarrow \quad r_{finstab} = 10 \%$$

$$\frac{OA}{krátkodob.závazky+krátkodob.úvěry} \geq 2,5 \quad \rightarrow \quad r_{finstab} = 0 \%$$

$$1,0 < \frac{OA}{krátkodob.závazky+krátkodob.úvěry} < 2,5$$

$$\rightarrow \quad r_{finstab} = \frac{\left(2,5 - \frac{OA}{krátkodob.závazky+krátkodob.úvěry}\right)^2}{(2,5-1)^2} \times 0,1$$

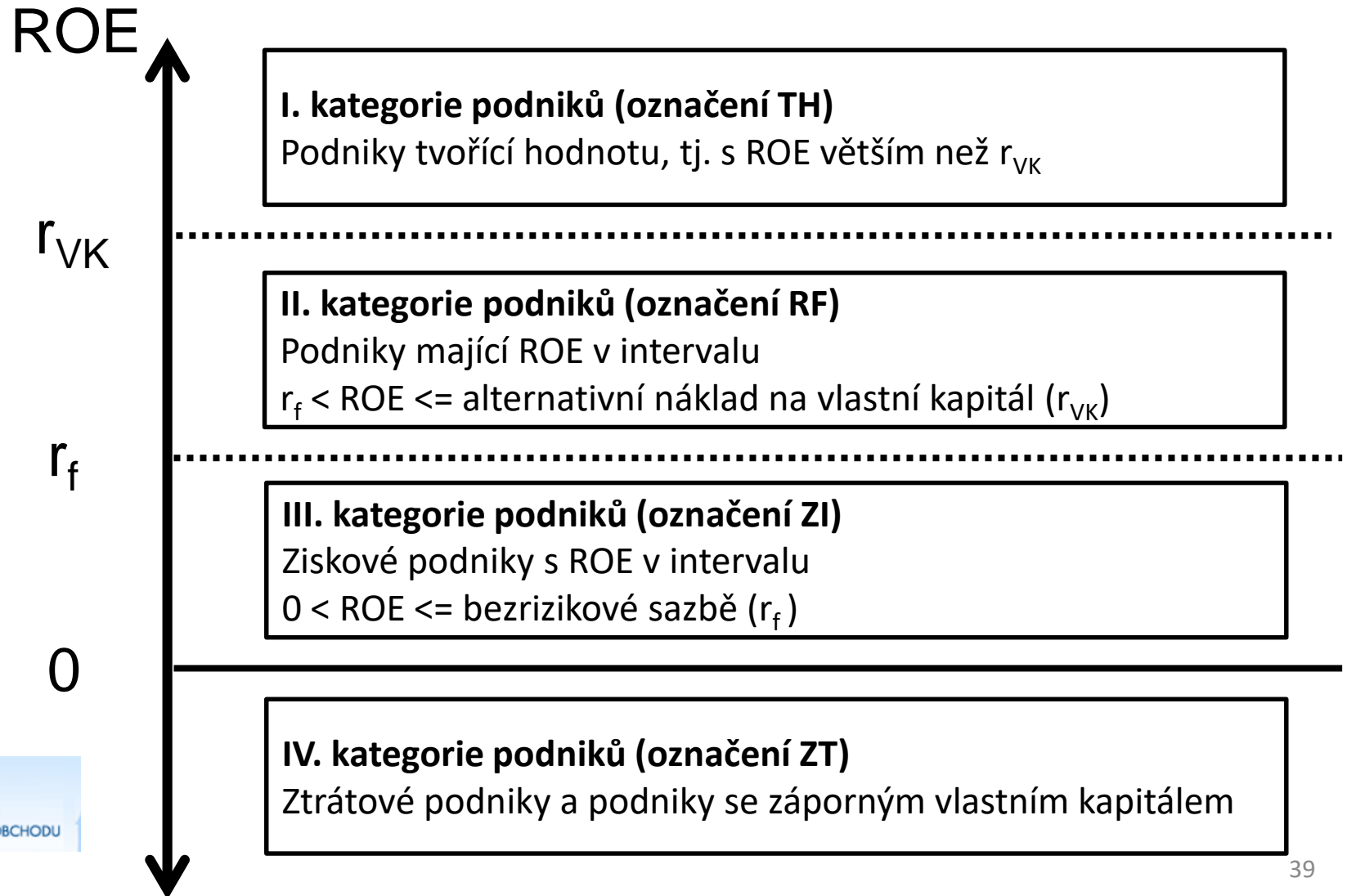
Stavebnicový model

$$WACC = r_f + r_{LA} + r_{podnikatelské} + r_{FinStab}$$

$$R_{VK} = \frac{WACC \cdot \frac{UZ}{A} - (1 - d) \cdot \frac{U}{BU + O} \cdot \left(\frac{UZ}{A} - \frac{VK}{A} \right)}{\frac{VK}{A}}$$

A nebo: <http://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/benchmarkingovy-diagnosticky-system-financnich-indikatoru-infa--30195/>

Čtyři kategorie podniků

Program dne

1. Opakování
2. Soustavy finančních ukazatelů
3. Alternativní náklady
4. Ekonomická přidaná hodnota

Ukazatel EVA (303 - 313)

(Economic Value Added, ekonomická přidaná hodnota)

$$EVA = EBIT - (WACC \times A) \quad (\text{Kč})$$

$$EVA = \left(\frac{EBIT}{A} - WACC \right) \times A \quad (\text{Kč})$$

$$EVA = (ROA - WACC) \times A \quad (\text{Kč})$$

$$eva = ROA - WACC \quad (\%)$$

Ukazatel EVA

EVA > 0   ...   Podnik tvoří hodnotu

EVA < 0   ...   Podnik ničí hodnotu

Logika: existuje normální výnos (v daném podnikání, v daném riziku), řekněme 10 % (ROA = 10 %), při vložení 1000,- Kč je tedy zisk 100,- Kč, pokud je ale za stejných podmínek (v daném podnikání, v daném riziku) zisk 150,- Kč odpovídá to vkladu 1500,- Kč → podnik tedy „vytvořil hodnotu“ (a obráceně)

Ukazatel EVA z ROE

(EVA_{equity})

$$EVA_{equity} = (ROE - r_{VK}) \times VK \quad (\text{Kč})$$

$$eva_{equity} = ROE - r_{VK} \quad (\%)$$

- Důležité pro vlastníky
($ROE > 0$ a současně $EVA_{equity} < 0$ potom je dle teorie lepší investovat jinde)

Ukazatel EVA

Komparace v čase

Komparace s konkurenty

Komparace s odvětvím: <http://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-1--4-ctvrtleti-2015--221221/>

Komparace s rozhodnutím managementu

Závěr = cíl z první lekce splněn?

Po úspěšném absolvování tohoto předmětu bude student:

- umět analyzovat rozvahu a výkaz zisků a ztrát,
- vědět, jakým způsobem se sestavují ukazatele hodnotící podnik (z finančního hlediska),
- umět sestavit několik desítek ukazatelů z různých finančních oblastí podniku,
- vědět, co jsou alternativní náklady a jakým způsobem je lze v podniku vypočítat,
- vědět, co jsou pyramidové rozklady, k čemu slouží a jak se sestavují,
- vědět, co jsou bonitní a bankrotní modely a budete je umět sami sestavit,
- vědět jak komplexně zhodnotit finanční situaci podniku a budete mít představu o východiscích finančního řízení a rozhodování v podniku.

Děkuji za pozornost!

© 2017 Milan Sedláček

